

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Віталій МЕЛЬНИЧУК

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

“САНІТАРНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ”

освітньо-професійна програма Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
спеціальність 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза
галузь знань 21 Ветеринарна медицина
освітній ступінь Магістр
факультет Ветеринарна медицина

Полтава
2024/2025 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Санітарна паразитологія» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза спеціальності 212 Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Мова викладання державна

Розробник: *Мельничук В.* – доктор ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи

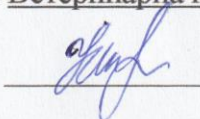
«30» серпня 2024 року

Розробник Віталій МЕЛЬНИЧУК

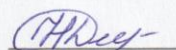
Схвалено на засіданні кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
протокол від «02» вересня 2024 року № 1

Погоджено гарантом освітньої програми Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

«02» вересня 2024 року

 Олег КРУЧИНЕНКО

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності Ветеринарна медицина

 Надія ДМИТРЕНКО

протокол від «02» вересня 2024 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	105
Кількість кредитів	3,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (шифр, курс)	5 курс (212ВГСЕ_мд_2020)
Семестр	10
Лекції (годин)	16
Лабораторні (годин)	34
Самостійна робота (годин)	55
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Засвоєння знань щодо способів та методів охорони навколишнього середовища від збудників паразитозів, санітарно-паразитологічних досліджень та знезараження об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню: «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин», «Епізоотологія та інфекційні хвороби».

4. Компетентності

Загальні:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові:

ФК 10. Здатність планувати санітарні заходи, розробляти процедури та контролювати дотримання гігієнічних вимог на потужностях для випуску безпечних харчових продуктів, кормів і кормових добавок тощо.

ФК 19. Здатність вирішувати питання загальної ветеринарної превенції відповідно до концепції «системи раннього виявлення» для своєчасного виявлення та ідентифікації спалахів або появи хвороб.

5. Програмні результати навчання

ПРН 18. Уміти проводити необхідні клінічні та лабораторні дослідження для загальної ветеринарної превенції на потужностях з виробництва і переробки продуктів тваринництва, здійснювати ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, визначати безпечність кормів, кормових добавок тощо, а також для забезпечувати належний санітарний стан тваринницьких потужностей.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 18	знати основні поняття про зміст навчальної дисципліни «Санітарна паразитологія»
	знати засоби та методи ветеринарно-санітарного тв санітарно-паразитологічного оцінювання безпечності об'єктів тваринництва і кормів для забезпечення належного санітарного стану тваринницьких потужностей
	уміти проводити необхідні лабораторні санітарно-паразитологічні дослідження для загальної ветеринарної превенції

6. Методи навчання і викладання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) *Словесні методи:* лекція, бесіда, пояснення.
 - 2) *Наочні методи:* ілюстрування, демонстрування.
 - 3) *Практичні методи:* практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою.
2. *Інноваційні та інтерактивні методи навчання:*
- 1) *Комп'ютерні, мультимедійні методи:* використання мультимедійних презентацій.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Циркуляція збудників інвазійних захворювань тварин у навколишньому середовищі.

У темі розкриваються питання щодо: визначення санітарної паразитології, як науки, її важливості; біологічних особливостей циркуляції екзогенних стадій збудників протозоозів, гельмінтозів, акарозів та ентомозів тварин у навколишньому середовищі; життєздатності збудників паразитозів тварин у різних умовах навколишнього середовища; антропогенного впливу на навколишнє середовище та його санітарно-паразитологічного стану.

Тема 2. Санітарно-паразитологічний нагляд за об'єктами навколишнього середовища

У темі розкриваються питання щодо методів та способів санітарно-паразитологічного нагляду за об'єктами навколишнього середовища у тваринницьких господарствах різної форми власності та потужності.

Тема 3. Знезараження різних об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств

У темі розкриваються питання щодо: методів і способів знезараження різних об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств різної форми власності та потужності; способів визначення ефективності дезінвазійної активності дезінфектантів щодо екзогенних форм збудників паразитозів.

Структура навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин			
	денна форма 212ВГСЕ мд 2020			
	усього	у тому числі		
л		лаб.	с.р.	
Тема 1. Циркуляція збудників інвазійних захворювань тварин у навколишньому середовищі.	32	6	8	18
Тема 2. Санітарно-паразитологічний нагляд за об'єктами навколишнього середовища	35	4	12	19
Тема 3. Знезараження різних об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств	38	6	14	18
Усього годин	105	16	34	55

8. Теми лабораторних робіт

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Циркуляція збудників інвазійних захворювань тварин у навколишньому середовищі	
Л. р. 1-2. Відпрацювання методів отримання тест-культур збудників протозоозів тварин	4
Л. р. 3-4. Відпрацювання методів отримання тест-культур збудників гельмінтозів тварин.	4
Тема 2. Санітарно-паразитологічний нагляд за об'єктами навколишнього середовища	
Л. р. 5-6. Відпрацювання методів санітарно-паразитологічного дослідження ґрунту та піску.	4
Л. р. 7-8. Відпрацювання методів санітарно-паразитологічного дослідження підстилки та кормів.	4
Л. р. 9-10. Відпрацювання методів санітарно-паразитологічного дослідження води та об'єктів довкілля тваринницьких приміщень.	4
Тема 3. Знезараження різних об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств	
Л. р. 11-12. Відпрацювання методів визначення ефективності дезінвазійних засобів щодо збудників протозоозів.	4
Л. р. 13. Порівняння ефективності дезінвазійних засобів щодо збудників протозоозів.	2
Л. р. 14-15. Відпрацювання методів визначення ефективності дезінвазійних засобів щодо збудників гельмінтозів.	4
Л. р. 16-17. Порівняння ефективності дезінвазійних засобів щодо збудників гельмінтозів.	4
Разом	34

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Циркуляція збудників інвазійних захворювань тварин у навколишньому середовищі		
	С. Р. 1. Біологічні особливості циркуляції екзогенних стадій збудників протозоозів, гельмінтозів, акарозів та ентомозів тварин у навколишньому середовищі.	18
Тема 2. Санітарно-паразитологічний нагляд за об'єктами навколишнього середовища		
	С. Р. 2. Моніторингові санітарно-паразитологічні дослідження об'єктів довкілля у тваринництві.	19
Тема 3. Знезараження різних об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств		
	С. Р. 3. Заходи щодо охорони навколишнього середовища від збудників паразитозів тварин.	18
	Разом	55

10. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
ПРН 18. Уміти проводити необхідні клінічні та лабораторні дослідження для загальної ветеринарної превенції на потужностях з виробництва і переробки продуктів тваринництва, здійснювати ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, визначати безпечність кормів, кормових добавок тощо, а також для забезпечувати належний санітарний стан тваринницьких потужностей.	<p><u>Поточний контроль:</u> <i>Методи усного контролю:</i> 1) доповідь за темою самостійного завдання <i>Методи письмового контролю:</i> 1) виконання завдань на лабораторних роботах, 2) ведення конспекту лекцій <u>Семестровий контроль:</u> екзамен</p>

Критерієм успішного виконання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	Ведення конспекту	Виконання завдань на лабораторних роботах	Виконання завдань по самостійній роботі	Екзамен	
Тема 1. Циркуляція збудників інвазійних захворювань тварин у навколишньому середовищі.	2	2	10	-	24
	2	2			
	2	2			
Тема 2. Санітарно-паразитологічний нагляд за об'єктами навколишнього середовища	2	2	10	-	26
		2			
		2			
	2	2			
		2			
Тема 3. Знезараження різних об'єктів довкілля в умовах тваринницьких господарств	2	2	10	-	30
		2			
	2	2			
		2			
		2			
ЕКЗАМЕН	-	-	-	20	20
Разом	16	34	30	20	100

Шкала та критерії оцінювання

Ведення конспекту лекції

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	є конспект теоретичного матеріалу з теми лекції, зазначені всі теми та питання, розкрито їх зміст, де здобувачі вищої освіти грамотно використовувати термінологію із санітарної паразитології
1	є конспект теоретичного матеріалу, однак в ньому відсутні 20-50 % питань, або тем, або не розкрито їх зміст з навчальної дисципліни, неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології
0	відсутній конспект теоретичного матеріалу з теми лекції або в ньому відсутні більше, ніж 50 % питань або тем, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання

Виконання завдань на лабораторних роботах

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	лабораторна робота, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, використано санітарно-паразитологічні та дослідницькі методи, грамотно використана термінологія із санітарної паразитології, у повному обсязі надані результати досліджень, аргументовано висновки щодо проведених досліджень
1	лабораторну роботу здобувач вищої освіти виконав, але неграмотно використана термінологія із санітарної паразитології, не в повному обсязі надані результати досліджень, не обґрунтовані отримані результати
0	лабораторна робота не виконана, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Виконання завдань по самостійній роботі

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена в повному об'ємі (91-100%), містить новітню інформацію, без помилок або з незначною кількістю помилок. У висновках проявлено здібності в розумінні та використанні теоретичного та практичного матеріалу, проявлений творчий підхід, що дає можливість досягти високого рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
9	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (71-90%) або в повному об'ємі, але застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що дає можливість досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
7-8	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (51-70 %), іноді застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що дає можливість досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
5-6	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (31-50 %), іноді застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що не дає в повній мірі досягти формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання

3–4	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (21-30 %), застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що не дає в повній мірі досягти формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
1–2	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (до 20%), застаріла. Показано досить низький рівень вмінь щодо розуміння та аналізу матеріалу. Допущені принципові помилки у презентації. Відсутні висновки, що не дає в повній мірі досягти формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
0	відсутність виконання завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Формами семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є **екзамен**. Проводиться письмово.

Оцінки, отримані під час семестрового контролю враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни. Максимальна оцінка за екзамен, згідно розподілу балів, становить 20 балів:

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені*

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
Для 1-го теоретичного питання	0	Відсутні відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена не в повному об'ємі або невірна, що не дає можливість у повному обсязі оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	2	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 35 %
	3	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 50 %
	4	Є відповіді на теоретичне питання, але показано не достатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 70 %
	5	Є відповіді на теоретичне питання, показано глибокі знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 90 %
	6	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 100 %
Для 2-го та 3-го теоретичного питання	0	Відсутні відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена не в повному об'ємі або невірна, що не дає можливість у повному обсязі оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	2	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 30 %
	3	Є відповіді на теоретичне питання, але інформація відображена частково невірна, з помилками, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 45 %
	4	Є відповіді на теоретичне питання, але показано не достатньо глибоке знання

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
		матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 60 %
	5	Є відповіді на теоретичне питання, показано глибокі знання матеріалу, але недостатній рівень вмінь щодо аналізу матеріалу, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 75 %
	6	Є відповіді на теоретичне питання, показано глибокі знання матеріалу та достатній рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу, але здобувач не проявив творчий підхід, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 90 %
	7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на рівні 100 %

*екзамен складається з трьох теоретичних питань

11. Інструменти, обладнання та програме забезпечення, виконання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: мікроскопи, центрифуга, термостат, лабораторний посуд, розчини для досліджень, реактиви для проведення санітарно-паразитологічних досліджень.

Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія паразитології.

12. Політика навчальної дисципліни

Терміни виконання та перескладання. При недотриманні термінів виконання завдань здобувач вищої освіти може доздати їх з узгодженням та дозволу викладача: Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості встановлює деканат, але зазвичай не довше, ніж два тижні після початку наступного навчального семестру. Особливості перескладання регламентовані «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті», <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf>

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись вимог чинних нормативних документів стосовно академічної доброчесності, дотримуватися академічної чесності і етичної поведінки в освітньому середовищі. Вона передбачає: впровадження принципів чесності, прозорості і незалежності; діяти у навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики; вміти давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами, <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. При отриманні на занятті 0 балів та пропущені заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати.

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти. На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету», <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapronformalnuosvitu.pdf>.

Оскарження результатів оцінювання. Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Особливості оскарження результату оцінювання регламентовані «Положенням про оцінювання

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Манжос О.Ф., Панікар І. І. Ветеринарна протозоологія: навч. посібник. Донецьк, 2006. 127 с.
2. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: Підручник – 2-ге вид., переробл. та допов. / В.Ф. Галат та ін.; за ред. В.Ф. Галата. К.: Урожай, 2009. 368 с.
3. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин. Практикум: навч. посібник / В.Ф. Галат та ін. Полтава: Укрпромторгсервіс, 2009. 242 с.
4. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник / Галат В. Ф. та ін. Полтава: ФОП Щербак О. В., 2011. 145 с.
5. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин: підручник / Галат В. Ф. та ін. Полтава: ТОВ НВП "Укрпромторгсервіс", 2012. 338 с.
6. Глобальна паразитологія / Галат В. Ф. та ін. Київ: ДІА, 2014. 568 с. + 24 с. іл.
7. Дахно І. С., Дахно Ю. І. Екологічна гельмінтологія: навчальний посібник. Суми: Видавництво «Козацький вал», 2010. 220 с.
8. Дахно І. С. Паразитологія (діагностика інвазійних хвороб за екологічними та морфобіологічними особливостями збудників): навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Інтернаука», 2024. 413 с.

Допоміжні

7. Ветеринарна арахнологія: навчальний посібник / Галат В. Ф. та ін. ТОВ НВП Укрпромторгсервіс", 2010. 184 с.
8. Інвазійні хвороби жуйних: навчальний посібник / Галат В. Ф. та ін. ФОП Щербак О. В., 2011. 145 с.
9. Melnychuk V. V., Yuskiv I. D., Pishchalenko M. A. Ovocidal action of glutaraldehyde and benzalkonium chloride mixture on *Aonchotheca bovis* (Nematoda, Capillariidae) embryogenesis. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2020. № 11 (2). P. 175–179. doi:10.15421/022026
10. Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Юськів І. Д., Жулінська О. С. Дезінвазійна ефективність препарату вітчизняного виробництва Дезсан щодо яєць нематод роду *Trichuris*, виділених від овець. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2022. № 1. 179–185. doi: 10.31210/visnyk2022.01.23
11. Євстаф'єва В. О., Касяненко О. І., Негреба Ю. В., Киричко Б. П., Левицька В. А., Гаврик К. А. Овоцидна ефективність засобу для дезінфекції Гермециду-ВС щодо яєць нематод *Trichuris spp.*, виділених від великої рогатої худоби. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Ветеринарні науки*. 2023. № 25 (110). С. 110–115. doi:10.32718/nvlvet11018
12. Хорольський А. А., Мушинський А. Б. Рівень контамінації об'єктів довкілля у кролівничих господарствах пропагативними стадіями *Passalurus ambiguus*. *Вісник Полтавського державного аграрної академії*. 2022. № 4. С. 134–140. doi:10.31210/visnyk2022.04.16
13. Петренко М. О. Дезінвазійна активність “Хемосталу БІО” та “Сталдрену” щодо неінвазійних яєць нематод *Trichuris skrjabini*, що паразитують у овець. *НВ ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Ветеринарні науки*. 2022. № 24 (108). С. 112–118. doi:10.32718/nvlvet10817